

กลวิธีการเปลี่ยนหน่วยสร้างประโยคปรากฏ

ประโยคปรากฏ (existential/presentative) ในภาษาโดยทั่วไปมีโครงสร้างที่มีกริยาหลัก คือ 'be' หรือ 'have' หรือกริยาแสดงการปรากฏอื่นๆ ในบางภาษา เช่น 'sit' 'stand' 'lie' 'live' 'stay' 'remain' หรือกริยาแสดงการเข้ามาให้เห็น เช่น 'come' 'arrive' 'appear' 'approach' และอาจมีส่วนแสดงสถานที่ เช่น 'there' ปรากฏร่วมด้วย โดยมีลำดับเรียงของประโยคหลักที่กันระหว่าง ประธานและกริยา เช่นในภาษาที่มีลำดับเรียง SV (SVO, SOV) ก็จะกลับกันเป็น VS หน่วยสร้างประโยคปรากฏมีหน้าที่แนะนำข้อมูลใหม่ที่สำคัญเข้ามาในบริบท ยกตัวอย่างในภาษาอังกฤษ ซึ่งมีโครงสร้างที่มีกริยาหลัก คือ be หรือ อาจมีกริยาหลักเป็นกริยาปรากฏอื่น เช่น exist, live, dwell, stand, lie, remain, develop, arise, appear, emerge, ensue, happen, occur, come, go, walk, run, fly, approach, ฯลฯ ดังแสดงเป็นตัวอย่างดังนี้ (Givón, 1990)

There is a man who wants to see you.

There exist several alternatives.

Along the river there walked an old woman.

โดยทั่วไปแล้ว ข้อมูลใหม่ที่ประโยคปรากฏกริยาหลัก be แนะนำมักจะอยู่ในรูปของประโยค จึงทำให้มีโครงสร้างที่เป็นประโยคสองประโยคซ้อนกัน

There is a man who wants to see you.

(There is a man + a man wants to see you)

ในภาษาไทยโดยทั่วไปมีโครงสร้างประโยคปรากฏกริยาหลัก มี ซึ่งมีคู่เทียบเป็นประโยคปกติ ลำดับเรียง SVO ด้วย เช่น (Singnoi, 2007)

ประโยคปรากฏ: มีค่างคาวอยู่ฝูงใหญ่

ประโยคปกติ: ค่างคาวมีอยู่ฝูงใหญ่

เช่นเดียวกันกับภาษาอังกฤษ ภาษาไทยมีประโยคปรากฏที่มีกริยาอื่นนอกจากกริยา มี ด้วย ที่พบในงานวิจัยชิ้นนี้เช่น ปรากฏ เกิด อยู่ เป็น ฯลฯ เช่น “ปรากฏว่าไม่มีใครเลย”

ในการแปลประโยคปรากฏจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยนั้น พบว่าผู้แปลใช้กลวิธีการแปลตรงตัว การแปลแบบสื่อความ และการแปลแบบเสรี ซึ่งแต่ละกลวิธีมีลักษณะที่หลากหลายตามลักษณะโครงสร้างของประโยคในภาษาไทย อาจแบ่งกล่าวได้เป็น กลวิธีการแปลประโยคปรากฏกริยาหลัก be และกลวิธีการแปลประโยคปรากฏกริยาหลักอื่น ดังนี้

กลวิธีการแปลหน่วยสร้างประโยคปรากฏกริยาหลัก be

สำหรับกลวิธีการแปลประโยคปรากฏกริยาหลัก be นั้น ได้แก่ การแปลแบบตรงตัว โดยการใช้ประโยคคู่เทียบเป็นประโยคปรากฏในภาษาไทย การแปลแบบเสรี โดยการใช้โครงสร้างเป็นประโยคปกติ และการใช้โครงสร้างเป็นนามวลี และการแปลแบบสื่อความ โดยการใช้โครงสร้างเป็นประโยคยกส่วน การใช้โครงสร้างเป็นประโยคย้ายที่ไปข้างหน้า และการใช้โครงสร้างเป็นประโยคเคลฟต์ โดยมีลำดับอัตราส่วนของการแปลกลวิธีต่างๆ ดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 แสดงอัตราส่วนของกลวิธีการแปลประโยคปรากฏ

กลวิธีการแปล	ความถี่	ร้อยละ
การแปลแบบตรงตัว	524	74.86
การใช้โครงสร้างเป็นประโยคคู่เทียบเป็นประโยคปรากฏในภาษาไทย	524	74.86
การแปลแบบเสรี	151	21.57
การใช้โครงสร้างเป็นประโยคปกติ	145	20.71
การใช้โครงสร้างเป็นนามวลี	6	0.86
(ไม่ปรากฏประโยคคู่แปล)	16	2.29

ตาราง 6 (ต่อ)

กลวิธีการแปล	ความถี่	ร้อยละ
การแปลแบบสื่อความ	9	1.28
การใช้โครงสร้างเป็นประโยคยกส่วน	5	0.71
การใช้โครงสร้างเป็นประโยคย้ายส่วนไปข้างหน้า	1	0.14
การใช้โครงสร้างเป็นประโยคเคลฟต์	3	0.43
รวม	700	100

จากตาราง ผู้แปลใช้การแปลแบบตรงตัว โดยการให้ประโยคคู่เทียบเป็นประโยคปรากฏในภาษาไทยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 74.88 รองลงมาเป็นการใช้กลวิธีการแปลแบบเสรี ร้อยละ 21.57 โดยการใช้โครงสร้างเป็นประโยคปกติ และการใช้โครงสร้างเป็นวลี และกลวิธีการแปลแบบสื่อความน้อยที่สุด ร้อยละ 1.28 โดยการใช้โครงสร้างเป็นประโยคยกส่วน การใช้โครงสร้างเป็นประโยคย้ายที่ไปข้างหน้า และการใช้โครงสร้างเป็นประโยคเคลฟต์ กลวิธีการแปลแต่ละวิธีมีรายละเอียดดังนี้

1. การใช้ประโยคคู่เทียบเป็นประโยคปรากฏในภาษาไทย

ในการแปลประโยคปรากฏกริยาหลัก be ในภาษาอังกฤษ ผู้แปลใช้ประโยคคู่เทียบเป็นประโยคปรากฏในภาษาไทย ซึ่งโดยทั่วไปพบเป็นกริยาปรากฏ มี เช่น

There was so many trees and shrubs.

แปลเป็น...มีต้นไม้และพุ่มไม้แน่นชนิด

There would be food in the refrigerator.

แปลเป็น...มีคนคอยหาอาหารใส่ตู้เย็น

There was always someone braver than the others

แปลเป็น...มีบางคนที่กล้าหาญชาญชัยกว่าคนอื่น

การเลือกใช้ประโยคคู่เทียบคือประโยคปรากฏ "มี" โดยมีกรวยกพิเศษณ์วลีไว้หน้า
ประโยคด้วย เช่น

There was only one small bathroom at the top of the stairs

แปลเป็น...ตรงสุดบันไดมีห้องอาบน้ำเล็กๆ

(รูปแปลตรงตัว: มีห้องอาบน้ำเล็กๆ ตรงสุดบันได)

There was more than seven hundred people in my junior class...

แปลเป็น...เฉพาะชั้นปีของฉันก็มีนักเรียนมากกว่าเจ็ดร้อยคนเข้าไปแล้ว

(รูปแปลตรงตัว: มีนักเรียนมากกว่าเจ็ดร้อยคนเข้าไปแล้วเฉพาะชั้นปีของฉัน)

...there wasn't enough greenery outside.

แปลเป็น...ข้างนอกยังมีสีเขียวไม่พอ

(รูปแปลตรงตัว: ยังมีสีเขียวข้างนอกไม่พอ)

นอกจากผู้แปลจะใช้คู่เทียบประโยคปรากฏกริยาหลัก มี ยังพบว่ามีการใช้กริยา
ปรากฏอื่น ได้แก่ ปรากฏ อยู่ ใช้ เป็น ยัง อย่าง/อย่างเช่น และ พบ ในภาษาไทยเป็นคู่เทียบด้วย ดัง
ตัวอย่างต่อไปนี้ตามลำดับ

There was no one there at the moment.

แปลเป็น...ปรากฏว่าไม่มีใครเลย

...there was really only one thing...

แปลเป็น ...อยู่เพียงอย่างเดียว...

There are no accidents.

แปลเป็น...ไม่ใช่เหตุบังเอิญที่ไหน

There were blues...

แปลเป็น...เป็นสีฟ้า...

Then there were the mangers...

แปลเป็น...และยังรางหญ้า...

There was the people at The Old Manor House...

แปลเป็น...อย่างเช่นคนที่บ้านโอล์ด มาเนอร์...

Here there was a choice of ways...

แปลเป็น...พบทางเลือก

2. การใช้โครงสร้างเป็นประโยคปกติ

มีประโยคปรากฏกริยาหลัก be ในภาษาอังกฤษจำนวนไม่น้อยที่ผู้แปลเด็กที่จะไม่ใช้โครงสร้างเน้นส่วน แต่หากใช้โครงสร้างประโยคที่มีลำดับเรียงตามปกติ SVO ที่ไม่เป็นการเน้นส่วนใดๆ โดย "ประธานที่แท้จริง" ของประโยคที่ตามหลังกริยา be ปรากฏในตำแหน่งหน้าตามปกติ เช่น

There are enough of us.

แปลเป็น พวกเรามีกันเหลือเฟือ

(รูปแปลตรงตัว: มีพวกเรากันเหลือเฟือ)

There can be no other reason for it.

เหตุผลอย่างอื่นไม่มีแล้ว

(รูปแปลตรงตัว: ไม่มีเหตุผลอย่างอื่นแล้ว)

There have been Broads a good many years, too.

ตระกูลบรอดก็เคยมีรกรากอยู่มานานหลายสิบปี

(รูปแปลตรงตัว: เคยมีตระกูลบรอดอยู่มานานหลายสิบปี)

ในลักษณะเดียวกันนี้กริยาปรากฏอาจใช้เป็นกริยาอื่นที่ไม่ใช่ มี เช่น

And there was the anguish again...

แปลเป็น แล้วความกลัดกลุ้มก็เกิดขึ้นอีกครั้ง

(รูปแปลตรงตัว: แล้วมีความกลัดกลุ้มอีกครั้ง)

There was no trace of fear in them.

ความกลัวก็ไม่หลงเหลืออยู่แล้ว (ใช้กริยาปรากฏ "เหลือ")

(รูปแปลตรงตัว: ไม่มีความกลัวแล้ว)

And there was the door,...

ประตูอยู่ข้างหน้า (ใช้กริยาปรากฏ "อยู่")

(รูปแปลตรงตัว: และมีประตู...)

ผู้แปลคงลำดับประโยคตามต้นฉบับแต่เติมประธานของประโยคที่ดีความได้จาก
บริบท กริยา "มี" จึงไม่ใช่กริยาปรากฏอีกต่อไป

There was a little wizard gold in...

แปลเป็น...เขามีทองคำของพ่อมดเพียงนิดหน่อยใน...

(รูปแปลตรงตัว: มีทองคำของพ่อมดเพียงนิดหน่อยใน...)

...there was not very much to say.

แปลเป็น.....เธอก็ไม่มีอะไรพูดมากนัก

(รูปแปลตรงตัว: ...จึงไม่มีอะไรพูดมากนัก)

...there was a son...

แปลเป็น.....คุณเรฟี่มีลูกชาย...

(รูปแปลตรงตัว: ...มีลูกชาย...)

ในลักษณะเดียวกันนี้เปลี่ยนกริยาปรากฏเป็นกริยาอื่น และเติมประธานที่ดีความได้จากบริบท จึงไม่ใช่ประโยคปรากฏอีกต่อไป

...there might be giant earthworms or giant beetles.

แปลเป็น...อาจจะเจอไส้เดือนยักษ์ หรือแมงข้างยักษ์ก็ได้

(รูปแปลตรงตัว: ...อาจจะมีไส้เดือนยักษ์ หรือแมงข้างยักษ์ก็ได้)

Here there was a choice of ways...

แปลเป็น...พบทางให้เลือก

(รูปแปลตรงตัว: มีทางให้เลือก...)

There were one of two rather beautiful pieces of furniture.

แปลเป็น...เขาสังเกตเห็นเครื่องแต่งบ้านหนึ่งหรือสองชิ้นที่ค่อนข้างสวยงาม

(รูปแปลตรงตัว: มีเครื่องตกแต่งบ้านหนึ่งหรือสองชิ้นที่ค่อนข้างสวยงาม)

ผู้แปลเปลี่ยนเป็นประโยคปกติ โดยเพียงแค่เปลี่ยนนามวลีที่ตามกริยา "มี" ให้เป็นประโยค เช่น

There were three desks behind the counter.

แปลเป็น...โต๊ะสามตัวตั้งอยู่หลังเคาน์เตอร์

(รูปแปลตรงตัว: มีโต๊ะสามตัวหลังเคาน์เตอร์)

There was a flurry of activity around us.

แปลเป็น...ความวุ่นวายรายล้อมรอบตัวเรา

(รูปแปลตรงตัว: มีความวุ่นวายรายล้อมรอบตัวเรา)

But there was nowhere I wanted to go that didn't involve a three-day drive.

แต่ที่ที่ฉันอยากจะไปต้องใช้เวลาขับรถสามวันทั้งนั้น

(รูปแปลตรงตัว: แต่ไม่มีที่ที่ฉันอยากจะไปที่ไม่ต้องใช้เวลาขับรถสามวัน)

ผู้แปลเปลี่ยนเป็นประโยคประธานไร้ความหมาย it เช่น

There was no glory in beating me,...

แปลเป็น...มันไม่สนุกอะไรในการเอาชนะฉัน

(รูปแปลตรงตัว: ไม่มีความสนุกอะไรในการเอาชนะฉัน)

There was pain coming...

แปลเป็น... มันคิดจะทรมานฉัน

(รูปแปลตรงตัว: มีความทรมานกำลังมา)

There would be no quick end like I'd been counting on.

แปลเป็น...มันจะไม่ได้จบอย่างรวดเร็วเหมือนที่ฉันเชื่อมาตลอด

(รูปแปลตรงตัว: ไม่มีจุดจบอย่างรวดเร็วเหมือนที่ฉันเชื่อมาตลอด)

บางครั้งผู้แปลเปลี่ยนเป็นประโยคปกติโดยใช้กริยาเชื่อมต่อ (copular verb) แทนกริยาปรากฏ เช่น

There was no other conclusion I could come to.

แปลเป็น...นี่คือข้อสรุปเดียวที่ฉันคิดได้

(รูปแปลตรงตัว: ไม่มีข้อสรุปอื่นใดที่ฉันคิดได้)

...there can't be a bond of ruthlessness between us.

แปลเป็น.....มันคงไม่ใช่สายสัมพันธ์แห่งความเหี้ยมโหดระหว่างเรา

(รูปแปลตรงตัว: ไม่อาจมีสายสัมพันธ์แห่งความเหี้ยมโหดระหว่างเรา)

นอกจากนี้ในการแปลประโยคปรากฏโดยใช้โครงสร้างเป็นประโยคปกติ ผู้แปลปรับเปลี่ยนเป็นลักษณะอื่นๆ เช่น

There is no hurry.

แปลเป็น...ใช้เวลาตามสบาย

(รูปแปลตรงตัว: ไม่มีความรื่นรมย์)

There are no pleasures...

แปลเป็น...ฉันไม่ยินดี...

(รูปแปลตรงตัว: ไม่มีความยินดี...)

There was nothing else we could do.

แปลเป็น...เลยต้องปล่อยให้ผุพังไปเฉยๆ อย่างช่วยไม่ได้

(รูปแปลตรงตัว: ไม่มีอะไรอื่นที่เราสามารถทำได้)

there had been intense irritation with Miss Bishop --- Knight.

แปลเป็น...คุณมาร์เบิลมีท่าทางหงุดหงิดเล็กน้อย

(รูปแปลตรงตัว: ...มีท่าทางหงุดหงิดเล็กน้อยกับคุณมาร์เบิล...)

...there was not very much to say.

แปลเป็น.....เธอก็ไม่มีอะไรพูดมากนัก

(รูปแปลตรงตัว: ...ไม่มีอะไรพูดมากนัก)

3. การใช้โครงสร้างเป็นวลี

นอกจากวิธีการแปลประโยคปรากฏโดยใช้โครงสร้างประโยคในระดับเดียวกันแล้ว ยังพบว่าผู้แปลใช้โครงสร้างเป็นนามวลี โดยไม่ใช้กริยาปรากฏในฉบับแปล คงแปลเพียงนามวลีที่ตามกริยาปรากฏเท่านั้น เช่น

Then there's Turmpkin.

แปลเป็น...ส่วนทรัมป์คิน

(รูปแปลตามอักษร: จากนั้นก็มีทรัมป์คิน)

But there were many places where neither of these lights fell,...

แปลเป็น...ทว่าหลายแห่งที่แสงทั้งสองส่องไปไม่ถึง

(รูปแปลตรงตัว: ทว่ามีหลายแห่งที่แสงทั้งสองส่องไปไม่ถึง)

There were plenty of Beasts and Dryads and Dwarfs and Fauns...

แปลเป็น...นางไม้ คนแคระ อีกรทั้งฟอนมากมาย..

(รูปแปลตรงตัว: มีนางไม้ คนแคระ และฟอนมากมาย...)

4. การใช้โครงสร้างเป็นประโยคยกส่วน

ผู้แปลเลือกใช้โครงสร้างเป็นประโยคยกส่วน โดยการไม่ใช้กริยาปรากฏในโครงสร้างที่แปลตรงตัว แต่ปรับนามวลีที่ตามกริยาปรากฏให้เป็นประโยคยกส่วน เช่น

There is some attempt at a supper...

แปลเป็น...อาหารมื้อดึกจัดไว้

(รูปแปลตรงตัว: มีการจัดอาหารมื้อดึก...)

...there were all kinds of little animals made of tin...

แปลเป็น...รูปสัตว์ต่างๆ มากมายหลายชนิดทำด้วยสังกะสี

(รูปแปลตรงตัว: มีรูปสัตว์ต่างๆ มากมายหลายชนิดทำด้วยสังกะสี)

There really was no excuse for my behavior.

แปลเป็น...พฤติกรรมของฉันไม่น่าให้อภัยจริงๆ

(รูปแปลตรงตัว: ไม่น่ามีการให้อภัยพฤติกรรมของฉันจริงๆ)

5. การใช้โครงสร้างเป็นประโยคย้ายที่ไปซ้าย

บางครั้งผู้แปลเลือกใช้โครงสร้างเป็นประโยคย้ายที่ไปซ้ายในภาษาไทย ในการแปลหน่วยสร้างประโยคปรากฏ เช่น

There was too much pain for that.

แปลเป็น...ความเจ็บปวดมันมากเกินไป

(รูปแปลตรงตัว: มีความเจ็บปวดมากเกินไป)

6. การใช้โครงสร้างเป็นประโยคเคลฟต์

บางครั้งผู้แปลเลือกใช้โครงสร้างเป็นประโยคเคลฟต์ it ในภาษาไทย ในการแปลหน่วยสร้างประโยคปรากฏ เช่น

There's a reason why we chose the Olympic Peninsula,...

แปลเป็น...นี่คือเหตุผลที่เราเลือกคาบสมุทรโอลิมปิก

(รูปแปลตรงตัว: มีเหตุผลที่เราเลือกคาบสมุทรโอลิมปิก)

การเลือกใช้โครงสร้างเป็นประโยคเคลฟต์ wh ก็ปรากฏด้วยเช่นกัน เช่น

There was my new truck...

แปลเป็น...สิ่งที่จะจอดอยู่ริมถนนหน้าบ้านไม่เคยเปลี่ยนแปลงคือรถใหม่

(รูปแปลตรงตัว: มีรถใหม่จอดอยู่ริมถนนหน้าบ้านไม่เคยเปลี่ยนแปลง)

กลวิธีการแปลหน่วยสร้างประโยคปรากฏกริยาหลักอื่น

ดังที่ได้กล่าวไปแล้วว่าโครงสร้างของประโยคปรากฏอาจมีกริยาอื่นนอกจากกริยา be ซึ่งมีจำนวนไม่มาก ผู้แปลมีกลวิธีในการแปล 2 วิธี ได้แก่ การแปลแบบเสรี โดยการใช้โครงสร้างเป็นประโยคปกติ และการแปลแบบตรงตัว โดยการใช้ประโยคคู่เทียบเป็นประโยคปรากฏในภาษาไทย ดังนี้

1. การใช้โครงสร้างเป็นประโยคปกติ

ผู้แปลเลือกใช้โครงสร้างประโยคในภาษาแปลเป็นโครงสร้างประโยคปกติ เช่น

There went my good day.

แปลเป็น ...วันดี ๆ ของฉันจบลงแล้วหรือนี่

(รูปแปลตรงตัว: จบวันดี ๆ ของฉันลงแล้วหรือนี่)

ผู้แปลคงลำดับประโยคตามต้นฉบับแต่เติมประธานของประโยคที่ดีความได้จาก

บริบท

And there, on the golden grave ....., lay King Caspian...

แปลเป็น...ณ ที่นั่น บนก้อนกรวดสีทอง.... พวกเขาเห็นร่างของพระเจ้าแคสเปียน..

(รูปแปลตรงตัว: ณ ที่นั่น บนก้อนกรวดสีทอง.... ทอดร่างของพระเจ้าแคสเปียน)

ผู้แปลเพียงแต่ปรับนามวลีที่ตามกริยาปรากฏให้เป็นประโยคเท่านั้น

...there came to Jill a dream.

แปลเป็น ...จิตก็ฝันไป

(รูปแปลตรงตัว: มาถึงจิตคือความฝัน)

2. การใช้ประโยคคู่เทียบเป็นประโยคปรากฏ

การแปลหน่วยสร้างประโยคปรากฏชนิดนี้ ผู้แปลมักแปลโดยใช้คู่เทียบประโยคปรากฏในภาษาไทยเช่นเดียวกัน ที่พบเป็นการใช้โครงสร้างประโยคปรากฏกริยาหลัก มี เช่น

...there came a sound...

แปลเป็น ...มีเสียงหนึ่ง

